

Grigory SOKOLOV

Louisiana Museum of Modern Art
Humlebaek

18th October 2018

POLITIKEN

Uden at se på os gik han ind i musikken og gjorde den til sin

Grigorij Sokolov er en kultpianist, der ikke vil have kontakt med sit publikum. På Louisiana skabte han magi i en mørklagt sal.

THOMAS MICHELSEN

Grigorij Sokolov. Louisiana, Humlebaek
Torsdag.

Der er noget særligt, koncerterne på Louisiana med den russiske pianist Grigorij Sokolov.

Med sine optrædere ved Salzburgfestspillene, sine mange idiosynkrasier og sin evne til at løfte musikken af de klassiske komponister op i en anden sfære, der har gjort ham til kult, er han egentlig for stor til at stå fast på plakaterne herhjemme. Men Louisiana har fået Sokolov gjort til stamgæst, mod at pianisten selv bestemmer, hvad han vil spille, har ret til først at bestemme sig i sidste øjeblik, i det hele taget bare får det, som han vil have det. Det betød, at manden med den hvide manke og blikket, der nægter at mødes med publikum, igen torsdag i denne uge gjorde sin entré i en mørklagt koncertsal, hvor der kun var lys på pianisten.

Når Sokolov spiller koncert, er det en sag mellem ham og musikken. Om der er 200 eller 2.000, der lytter, interesserer ham ikke, og man kan have ham mistænkt for, at han helst var helt fri for tilhørere. Men sådan fungerer koncertbranchen ikke, så Sokolov finder sig i os.

Med sig i hovedet havde han denne gang en tidlig klaversonate af Beethoven, en stribe sene 'Bagateller' af samme komponist. Og så fire store, posthume 'Impromptu'er af Beethovens samtidige, Schubert. Værker, der graver sig

dybt ind i de mest personlige følelser og blotlægger dem med smertelig grundighed, så de forvandles til skønhed.

Et sært program, syntes en, jeg talte med i pausen. Men et program, der skitserede den udvikling, Beethoven selv gik igennem. Fra formklar wienerklassik til subjektiv, følelsesstyret romantik med fokus på kunstnerens indre kampe, sådan som det blev normen for komponisterne efter ham.

BEETHOVENS SONATE I C-dur fra hans opus 2 er noget af det tidlige, vi har fra mesterens hånd, og musikken virkede næsten nøgen. Men samtidig mærkede man, hvordan tragiske følelser og viljestyrke her presser sig på, mens Sokolov fik musikken til at holde balancen mellem klarhed og udtryk i en fortolkning, der forunderligt åbnede for dybder bag Beethovens noder, uden at det er lige til at sige, hvordan han gjorde det.

Der var tråde tilbage til Bach og perlende tangentvirtuositet i finale-satsen, som mindede om, at Beethoven indledte karrieren som Wiens bedste pianist. Havde man været gennem Louisianas måneudstilling på vej ud til koncertsalen og oplevet det mekaniske flygel, der spiller 'Måneskins-sonaten', var det ikke til at undgå at lægge mærke til sølvskinnen i trillerne til slut.

Med opusnummeret 119 ligger Beethovens 'Bagateller' til gengæld i den sene ende af oeuvre. Men de 11 stykker blev til over flere årtier, så i realiteten dækker de spektrummet lige fra den tidlige sonate, til komponisten var stokdøv, og Sokolov spillede dem mesterligt.

Han har tidligere ved sine koncerter på Louisiana stjålet øjeblikke fra evighe-

den, og også denne aften var der tale om små greb, som mirakuløst strakte tiden eller ændrede klaverklangen på magisk vis. Men især var det fascinerende at opleve, hvordan pianisten med den alvorlige mine gik helt ind i musikken og gjorde den til sin med fortolkninger, der fik den sidste bagatel til at lyde som noget af Beethovens romantiske efterfølger Robert Schumann. Bagatellerne blev forvandelt til romantiske karakterstykker, og vi talte bagefter om, hvor forskelligt en mere apollinsk og korrekt mesterpianist som Alfred Brendel har grebet tingene an.

DEN SNAK GJALDT nu Schubert, hvor ikke mindst Sokolovs avancerede brug af flyglets pedaler bragte forunderlig sødme og stænk af vemod til de fire posthume 'Impromptu'er, som Schumann mente i realiteten var en stor, sammenhængende klaversonate i fire satser.

Sokolov spillede Schuberts stykker som skove, han førte os langt ind i, og særligt det tredje impromptu - et tema med variationer - fik han fralokket ekstremt mange facetter, mens det sidste mere lød som en gal kosak, der var løs i Wiens gader til hest.

Var han så fuldstændig færdig? Måske, for hans

fingre smuttede faktisk til sidst i et ekstranummer af Schubert.

Men publikum var i en tilstand af mild ekstase. De var slet ikke færdige med Sokolov, der derfor, stadig uden at fortrække en mine, fortsatte med tre ekstranumre til. Romantiske toner og - wow! - gammel fransk cembalomusik propfuld af triller, som han genskabte helt på sin egen måde. Det var en fantastisk aften.

thomas.michelsen@pol.dk

Denne aften var der tale om små greb, som mirakuløst strakte tiden eller ændrede klaverklangen på magisk vis